KARÁCSONYI OLVASÓMŰHELY

Schmidt Egon

A mókus karácsonya

Tartalmas irodalmi feldolgozó • 2. osztály

Figyelmes olvasás és téli természetmegfigyelés

Olvasás • képes feladatok • szövegértés • mondatalkotás

Tanítói útmutatóval és megoldásokkal

www.kisfelfedezokklub.hu

Találkozás az eredeti művel

Olvasókönyv mellé használható feldolgozó

Az eredeti elbeszélés olvasása

Készítsétek elő Schmidt Egon művét a megadott könyvből! Hallgassátok meg, majd olvassátok újra rövid szakaszokban. A történethez kapcsolódó kérdésekre mindig az olvasott változat alapján válaszoljatok.

Ebben a füzetben az eredeti elbeszélés szövege nem szerepel.
A további, önállóan olvasható természeti témájú gyakorlószöveg saját alkotás.

Forrás és olvasás

Schmidt Egon: A mókus karácsonya. Részletek. In: Hernádiné Hámorszky Zsuzsanna:
Kerek egy esztendő – Olvasmánygyűjtemény 2. osztály, Mozaik Kiadó, MS-1200U, 68. o.

Az eredeti forrás megnyitása

Olvasás előtt: mit várs a cím alapján? Olvasás után: melyik várakozásod igazolódott?

Nyomok az elbeszélésben

Olvass figyelmesen! Válaszolj, jelölj, írj és indokolj!

Cím és szerző

Írd le a címet és a szerző nevét! Melyik évszakra számítasz a cím alapján? Miért?

Olvasás után

Hol játszódik a történet? Milyen élőlények szerepelnek benne? Csak olyat írj, amelyet a szöveg megnevez!

Szövegbeli bizonyíték

Keress egy mondatot, amely megmutatja, mit csinál a mókus! Olvasd fel! Saját szavaiddal írd le a cselekvést!

Kérdés a társamnak

Fogalmazz két kérdést az elbeszélésről! Az egyik kezdődjön így: Hol…? A másik így: Miért…? Szóban ellenőrizzétek a válaszokat!

Téli képolvasás

Nézd meg a hat képet! A betűjelükkel is válaszolhatsz.

A

mókus

B

dió

C

etető

D

cinege

E

fenyőág

F

kosár

Mi olvasható, mi látható?

Két csoportba írd a betűjeleket!
A műben biztosan szerepel: …
Csak a képsoron látom: …
Ellenőrizd újra az eredeti szövegben!

Pontos megfigyelés

Válassz két képet! Mindegyikről írj egy látható tulajdonságot és egy kérdést! Ne keverd össze, amit látsz, azzal, amit csak sejtesz!

Események és érzések

Olvass figyelmesen! Válaszolj, jelölj, írj és indokolj!

Három fontos mozzanat

Az elbeszélésből válassz három fontos eseményt! Írd le a sorrendjükben, röviden! Kezdd így: Először… Azután… Végül…

Hangulatjelző

Válassz két szót: nyugodt, izgatott, ijedt, megkönnyebbült. Melyik részhez illenek? Mindkettőhöz mondd el az okot!

Mi változott?

Hasonlítsd össze a történet elejét és végét! Mi lett más? Írj egy-egy rövid mondatot!

A fontos részlet

Melyik esemény nélkül értenénk kevésbé a befejezést? Mutasd meg a könyvben! Írd le saját szavaiddal, miért fontos!

Erdei szógyűjtő

Olvass figyelmesen! Válaszolj, jelölj, írj és indokolj!

Szótagold!

mókus • mogyoró • fenyő
karácsony • kosár • madáretető
Írd le kötőjelekkel! Melyik a leghosszabb?

Egy vagy több?

Írd le a többes számú alakot!
mókus – … dió – …
ág – … madár – …
Két alakkal írj egy mondatot!

Keress rokon értelműt!

Párosítsd!
fürge • csendes • riadt
A: megrémült
B: halk
C: gyors mozgású

Milyen? Mit csinál?

Válogasd két csoportba!
bokros • ugrik • figyel • puha
kapaszkodik • barna
Mindkét csoporthoz írj még egy szót!

Mondatból pontos megfigyelés

Olvass figyelmesen! Válaszolj, jelölj, írj és indokolj!

Rakd össze!

Írd le a két mondatot!
ágon / mókus / a / ül / egy
a / csendben / gyerekek / figyelnek

Bővítsd!

A madár repül.
Írj hozzá helyet és egy jellemzőt!
A mókus mászik.
Írj hozzá helyet és időt!

Hiányzó írásjelek

Írd le helyesen!
hová bújt a mókus
a cinege az ágon ül
Jelöld a mondatkezdő nagybetűket!

Biztos vagy csak lehet?

Írd a mondatok mellé: biztos / lehet!
A képen egy kosár látható.
A kosár gazdája éppen sétál.
Találj ki egy új mondatot mindkét fajtából!

Megfigyelők az ablakban

Saját gyakorlószöveg • nem az eredeti mű részlete

Reggel vékony hó fedte a kertet. Emma és Dani az ablak mellé húzta a székét. Elhatározták, hogy csendben figyelik a fákat. Először egy cinege szállt az ágra. Később egy mókus futott végig a kerítésen. Dani azonnal kopogtatni akart az üvegen, de Emma intett, hogy maradjon csendben. A mókus megállt, körülnézett, majd felmászott a diófára. A gyerekek lerajzolták a két állatot. A lapra azt is felírták, melyiket látták előbb.

Válaszolj a szövegből!

Hol ültek a gyerekek? Melyik állat érkezett előbb? Mit akart Dani? Mit csináltak a megfigyelés után?

Igaz, hamis, nem tudjuk

Jelöld: I, H vagy N!

… A gyerekek a kertben álltak.

… A mókus felmászott a diófára.

… A cinege pontosan öt percig maradt.

Megfigyelési napló

Olvass figyelmesen! Válaszolj, jelölj, írj és indokolj!

Olvasd az adatokat!

Látott madarak száma:
hétfő: 6 • kedd: 9 • szerda: 4
csütörtök: 7 • péntek: 9
Mely napokon volt ugyanannyi?

Hasonlítsd össze!

Melyik nap láttak a legkevesebbet? Hány madárral láttak többet kedden, mint szerdán? Hányat láttak hétfőn és csütörtökön együtt?

Miből tudjuk?

Igaz vagy hamis? Indokold!
Kedden és pénteken ugyanannyi volt.
Szerdán egyetlen madár sem jött.
A napló minden madár nevét megadja.

Készíts saját naplót!

Tervezd meg három megfigyelésedet!
Mikor figyelsz? Honnan?
Mit jegyzel fel?
Írj két szabályt a csendes megfigyeléshez!

Téli megfigyelőlapom

Olvass figyelmesen! Válaszolj, jelölj, írj és indokolj!

Nézd meg alaposan!

Válassz egy képet a korábbi lapról! Írd le: színe, alakja, feltűnő részlete, helyzete.
Készíts részletrajzot, és jelölj rajta két megfigyelt tulajdonságot!

Írj rövid leírást!

Írj 4–5 mondatot a választott képről!
Kezdd a nevével. Haladj a feltűnő részletektől a kisebbek felé!
Csak a képen ellenőrizhető dolgokat írd tényként. Az elképzelésedet így kezdd: Talán…

Képes szókincsjáték

Képes szókereső • keresés, szótagolás és mondatalkotás

Keresd meg az öt szót! Balról jobbra vagy fentről lefelé olvashatod őket.

K	T	O	K	T	L	S	K	T
U	U	R	S	R	K	E	U	A
Á	G	R	U	E	L	R	E	O
D	O	R	L	A	T	K	E	T
I	H	L	K	A	R	R	S	E
Ó	Ó	E	R	E	O	T	L	S
L	M	Ó	K	U	S	K	L	L
E	S	K	A	T	U	S	L	O
K	O	S	Á	R	T	U	E	L

Keresett szavak: MÓKUS, DIÓ, ÁG, HÓ, KOSÁR

Válassz kettőt, és írd le szótagolva!

Kép és szó

Nevezd meg a képeket! Melyik szó jelöl állatot? Melyik tárgy készülhet vesszőből? Írd le!

Gondolatból mondat

Írj két mondatot a képekről! Az egyik legyen megfigyelés, a másik kérdés!

Erdei olvasókártyák

Vágjátok szét! Párokban húzzatok egy kártyát, és oldjátok meg a feladatát.

Szótagolj!

Tapsold el: mókus, mogyoró!

Bővíts!

A dió a földön van. Tegyél hozzá egy részletet!

Figyelj!

Mondj egy csendes megfigyelési szabályt!

Kérdezz!

Tegyél fel egy hol? kérdést!

Jellemezz!

Mondj három szót a képről!

Válogass!

Mondj két természetes anyagot!

Keresd vissza!

Mutass egy cselekvést a műben!

Emlékezz!

Mi történt a saját történet elején?

Bizonyíts!

Melyik állatot látták először?

Hasonlíts!

Miben különbözik madár és mókus?

Mesélj!

Kezdj téli történetet egy mondattal!

Kérj visszajelzést!

Melyik mondatod volt a legpontosabb?

Tanítói útmutató és forrásjegyzet

Válogatható feladatok több alkalomra • nem egyetlen tanórára

Előkészítés és használat

A műhöz kötődő lapok az MS-1200U olvasókönyv 68. oldalán lévő szöveggel használhatók. A megoldásokat ehhez a változathoz ellenőrizzük. A saját téli megfigyelési történet önállóan is feldolgozható.
Az eredeti művet közösen olvassuk vagy hallgassuk meg. A saját gyakorlószövegek külön jelölést kaptak. A lapokból alkalmanként 2–3 feladatot válasszunk; nem szükséges mindet egyszerre megoldani.

Segítség és többletfeladat

Támogatás: rövid szakaszonként olvassunk, a kérdőszót jelöljük, előbb szóban fogalmazzuk meg a választ. Engedjünk páros olvasást.
Haladóknak: a válasz mellé szövegbeli bizonyíték, új kérdés vagy második megoldás is kerüljön. A hosszabb írás választható.

Javasolt foglalkozások

1. alkalom, 35–45 perc: címjóslás, felolvasás, képes válogatás, szövegbeli nyomok.
2. alkalom, 35–45 perc: szókincs, mondatok, önálló rövid olvasás.
3. alkalom, 35–45 perc: saját szöveg, páros kártyajáték, visszajelzés.
Eszközök: ceruza, színes ceruzák, olló, ragasztó.

Értékelés és szöveghűség

A nyitott feladatoknál több megoldás jó. A szövegre támaszkodást, a világos mondatot és a figyelmes együttműködést értékeljük.
Az eredeti elbeszélés nincs újraközölve. A könyv linkje a kiadványt azonosítja; nem szabad szövegletöltés. A saját olvasmány nem Schmidt Egon művének átirata.
A saját feladatok és illusztrációk a Kis Felfedezők Klub számára készültek; a képek nem az eredeti könyvek illusztrációi.

Megoldások és minták • első rész

Zárt feladatok megoldása • nyitott feladatoknál minták és ellenőrzési szempontok

Nyomok az elbeszélésben

A cím: A mókus karácsonya; szerző: Schmidt Egon. A karácsony télre utal. A helyszínt, szereplőket és cselekvést az előkészített könyvből ellenőrizzük; ne találjunk ki hiányzó adatot.

Téli képolvasás

Az első feladat szövegváltozattól függ, az olvasókönyvből ellenőrizendő. Megfigyelés például: a mókus farkát sűrű szőr borítja; a kosárban termések láthatók. Kérdés például: hol készült az etető?

Események és érzések

A három esemény az olvasott műből származzon, időrendben. Az érzéshez konkrét esemény társuljon. A kezdés és befejezés összehasonlítását, valamint az indoklást a tanító a könyv alapján értékeli.

Erdei szógyűjtő

mó-kus, mo-gyo-ró, fe-nyő, ka-rá-csony, ko-sár, ma-dár-e-te-tő. Mókusok, diók, ágak, madarak. Fürge–C; csendes–B; riadt–A. Milyen: bokros, puha, barna; cselekvés: ugrik, figyel, kapaszkodik.

Mondatból pontos megfigyelés

Egy mókus ül az ágon. A gyerekek csendben figyelnek. Hová bújt a mókus? A cinege az ágon ül. A kosár látható: biztos; gazdája sétál: lehet, a kép nem bizonyítja.

Visszajelzés a gyereknek

Megtaláltad a fontos részletet? A mondatod válaszol a kérdésre? Nagybetűvel kezdtél, és kitetted a mondatvégi írásjelet? Egy javítandó részletet válassz, majd javítsd ki!

Megoldások és minták • második rész

Zárt feladatok megoldása • nyitott feladatoknál minták és ellenőrzési szempontok

Megfigyelők az ablakban

Az ablaknál ültek; a cinege érkezett előbb. Dani kopogtatni akart. Lerajzolták az állatokat és felírták a sorrendet. H, I, N. Az eltöltött időről nincs adat.

Megfigyelési napló

Kedden és pénteken 9-9. Szerdán a legkevesebb. Különbség: 5; hétfő és csütörtök együtt: 13. I, H, H. A napló mennyiséget ad, nem neveket.

Téli megfigyelőlapom

A leírás nevezze meg a tárgyat vagy állatot, és tartalmazzon legalább három látható részletet. A feltételezés legyen megkülönböztetve a megfigyeléstől. Nem szükséges szaknyelvi megfogalmazás.

Képes szókincsjáték

MÓKUS: 7. sor, 2. oszlop, jobbra; DIÓ: 4. sor, 1. oszlop, lefelé; ÁG: 3. sor, 1. oszlop, jobbra; HÓ: 5. sor, 2. oszlop, lefelé; KOSÁR: 9. sor, 1. oszlop, jobbra. Mókus: állat. Kosár: vesszőből készülhet. A képek neve mókus, dió, kosár.

Erdei olvasókártyák

mó-kus, mo-gyo-ró. A saját történetben a cinege jelent meg először. Természetes anyag például fa, levél. A többi kártyánál értelmes, megfigyelhető vagy a szövegből igazolható válasz fogadható el.

Visszajelzés a gyereknek

Megtaláltad a fontos részletet? A mondatod válaszol a kérdésre? Nagybetűvel kezdtél, és kitetted a mondatvégi írásjelet? Egy javítandó részletet válassz, majd javítsd ki!